

Õiguse õppekavagrupi hindamisotsus Tallinna Ülikool

15/09/2016

**Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri
kõrghariduse hindamisnõukogu otsustas kinnitada
hindamiskomisjoni aruande ja viia järgmine Tallinna Ülikooli
õiguse õppekavagrupi esimese ja teise õppeastme
kvaliteedihindamine läbi 7 aasta pärast kõrvaltingimusega**

Lähtuvalt ülikooliseaduse § 12² lg-st 1 ning selle § 10 lg-s 4, Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri (edaspidi EKKA) põhimääruse punkti 3.7.3 ning punktis 3.7.1 sisalduva volituse põhjal kehtestatud dokumendi “Õppekavagrupi kvaliteedi hindamine kõrghariduse esimesel ja teisel astmel” punkti 41.1 ja 42 ja haldusmenetluse seaduse § 53 lg 1 p 2 ning lg 2 p-de 2 ja 3 alusel sedastab Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri kõrghariduse hindamisnõukogu (edaspidi Nõukogu) järgmist:

1. Tallinna Ülikool kooskõlastas EKKAg õppekavagrupi kvaliteedihindamise aja 16.04.2015.
2. EKKA juhataja kinnitas 15.03.2015 korraldusega Tartu Ülikooli, Tallinna Tehnikaülikooli ja Tallinna Ülikooli õiguse õppekavagrupi esimese ja teise õppeastme kvaliteedi hindamise komisjoni (edaspidi komisjon) koosseisus

Achim Albrecht – komisjoni esimees	professor, University of Westfalia (Saksamaa)
Michelle Everson	professor, Birkbeck University of London (Suurbritannia)
Madis Päts	OÜ Luberg & Päts partner, Eesti Advokatuuri juhatuse liige (Eesti)
Hildegard Schneider	professor, Maastricht University (Holland)
Susann Schultz	komisjoni üliõpilasliige, University of Greifswald (Saksamaa)
Kristel Siitam-Nyiri	Justiitsministeeriumi asekanstler (Eesti)

3. Tallinna Ülikool esitas õppekavagrupis hindamisele järgmised õppekavad:
õigusteadus (bakalaureuseõpe)

õigusteadus (inglisekeelne bakalaureuseõpe)
õigusteadus (magistriõpe)
rahvusvaheline äriõigus (inglisekeelne magistriõpe)

4. Tallinna Ülikool esitas eneseanalüüsi aruande EKKA büroole 28.01.2016, mille hindamiskoordinaator saatis komisjonile 19.02.2016.
5. Hindamiskülastus Tallinna Ülikoolis toimus 26.04.2016.
6. Komisjon saatis hindamisaruande projekti EKKA büroole 13.06.2016, mille EKKA edastas kõrgkoolile kommenteerimiseks 15.06.2016 ja millele Tallinna Ülikool esitas vastuse 21.06.2016
7. Komisjon esitas lõpliku hindamisaruande EKKA büroole 08.07.2016. Hindamisaruanne on otsuse lahutamatu osa. Aruanne on kättesaadav EKKA koduleheküljel.
8. Lõpliku hindamisaruande ja eneseanalüüsi aruande edastas Nõukogu sekretär Nõukogu liikmetele 31.08.2016.
9. Nõukogu arutas saadud dokumente 15.09.2016 istungil 8 liikme osalusel ning otsustas tuua hindamisaruandest välja järgmised Tallinna Ülikooli õiguse õppekavagrupi esimest ja teist õppeastet puudutavad tugevused, soovitused ning parendusvaldkonnad.

Õppekavagrupi ja õppekavade tasand

Tugevused

- Õppekeskkond on kaasaegne, mugav ja hästi varustatud.
- Õppekavad on selgelt orienteeritud nii kohalikule kui rahvusvahelistele turgudele.
- Tallinna Ülikooli Õigusakadeemia mitmekesise üliõpilaskonna vajaduste (nt lapsehoid) rahuldamiseks on nähtud ette eraldi ressursid.
- Õppejõud kasutavad kaasaegseid digitaalseid vahendeid (nt Moodle).
- Õppejõudkond on rahvusvahelise profiiliga ning sobiv õpetama ingliskeelsetel õppekavadel ja rahvusvahelises kontekstis.
- Üliõpilased on motiveeritud ja omavad selget visiooni oma tuleviku osas. Nad on õppekavadega rahul ja peavad õpikeskkonda sõbralikuks ja motiveerivaks.
- Tunnustust väärrib toetus, mida osutatakse vanemaerialistele ning ülikooliõpingutele naasvatele üliõpilastele, õppejõudude kättesaadavus ning mõistev suhtumine üliõpilaste “ebatüüpilistesse” probleemidesse.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- Soovitav on konkretiseerida õppekavade missiooni ja suunitlust. Hetkel ei ole selge, mil määral vastab õppekavade sisu kohaliku tööturu vajadustele. Õppekavades valitseb teatav ebamäärasus, mis võib olla tekkinud struktuurireformi ja õigusakadeemiale osutatava surve tõttu tegelda interdistsiplinaarsust ja rahvusvahelistumist edendavate strateegiatega. Tallinna Ülikoolil on soovitav õppekavade reformiga jätkata, sh:
 - pakkuda üliõpilastele piisavad algteadmised (nii Eesti kui Soome) siseriiklikust õigusest;
 - mõelda paremini läbi erikursuste programm (nt vähendada praktilal põhineva õppe osakaalu);
 - pakkuda õppekavade raames välja selged õppesuunad, mis võimaldavad konkreetset erialast spetsialiseerumist.

- Õppekavade sotsiaalteadusliku interdistsiplinaarsuse arvelt ei tohiks jääda unarusse õigusvaldkonnas vajalikud juriidilised põhioskused.
- Õppekavade ülesehitust tuleks mõnevõrra lihtsustada – hetkel muudab suur õppeainete hulk selle liiga keerukaks.
- Hetkel ei ole õnnestunud leida ingliskeelsele magistrikavale piisavalt üliõpilasi. Probleemiks võib olla õppekava liigne laiapõhjalisus. Soovitav on ingliskeelsest rahvusvahelise äriõiguse õppekavast loobuda ning keskenduda uute rahvusvaheliste magistriõppekavade arendamisele, mis tugineks Tallinna Ülikooli tugevustele (nt meedia- ja meelelahutusõigus).
- Soovitav on õppekava kujundamisel juhinduda nõudlusest juristide järele, kes töötavad väljaspool klassikalist avalik-õiguslikku sfääri.
- Rahvusvaheliselt värvatud üliõpilastele tuleks sisseastumisel teha selgeks, et omandatav kraad ei pruugi neile tagada vajalikku kvalifikatsiooni väljaspool Eestit.
- Tallinna Ülikoolil tuleks teha võimaliku doktoriõppe avamisel jätkuvat koostööd Tallinna Tehnikaülikooliga.
- Õigusakadeemial on soovitav asuda tegelema ka transnatsionaalse õiguse alase õppe- ja teadustööga.
- Üliõpilastele tuleb (vajadusel koostöös teiste ülikoolidega) tagada parem ligipääs võrkeelsetele materjalidele, eriti ingliskeelsetele raamatutele ja ajakirjadele. Tõsta tuleks Helsingi filiaali üliõpilaste teadlikkust erinevatest akadeemilistest andmebaasidest. Helsingi filiaalis puudub ka raamatukogu.
- Rahvusvahelise äriõiguse õpiressursid on ebapiisavad. Üliõpilastele tuleb tagada ligipääs rahvusvaheliste erialastele andmebaasidele (Westlaw, Lexus-Nexus, jne.), õppekirjandusele ja kaasustele.
- Õppejõududel on soovitav omavahel kogemusi vahetades üksteiselt õppida ja häid praktikaid jagada. Rahvusvahelise äriõiguse õppekaval kasutatavad õpetamismeetodid ei pane üliõpilasi hetkel piisavalt proovile. Läbivalt ja senisest enam tuleks kasutada mitmekesiseid õpetamismeetodeid ja –vorme (nt harjutuskohtu võistlusi).
- Üliõpilased vajavad enam uurimistöö alast juhendamist.
- TLÜ üldise strateegilise plaani valguses tuleks õppejõudude koosseisu ja valikukriteeriumide kujundamisel pidada silmas, et kaetud oleksid nii õppe- kui teadustöö (muutuvad) vajadused kõikidel õppekavadel. Strateegilises plaanis tuleks rahvusvaheliste õppejõudude kõrval kindlasti toetada ja alal hoida ka kohalikke põhiõppejõude, kes annavad õppekavadel väärtusliku panuse oma eriala kogemuse ja tuntud praktikutena.
- Soovitav on värvata juurde nooremaid põhikohaga õppejõude, et tagada järjepidevus õppekavaarenduses ja teadustöös ning õigusakadeemia tulevaste juhtide järelkasv. See tooks kaasa ka töökoormuse ühtlasema jaotuse õppejõudude vahel, kes on hetkel administratiivse tegevusega üle koormatud.
- Administratiivsed protseduurid (nt raamatukogu kasutus) tuleks üliõpilaste huvides muuta senisest paindlikumaks.
- Üliõpilastele tuleks pärast sisseastumist pakkuda karjäärialast nõu ning selgitada neile omandatava õigusosalase kvalifikatsiooni sisu.
- Üliõpilasi tuleks praktikakohtade leidmisel senisest enam abistada, nt pakkuda välja võimalike praktikakohtade nimekiri nii kohalikele kui välisüliõpilastele.
- Üliõpilaste tagasisidet tuleks õppetöös senisest enam arvesse võtta ning üliõpilasi ette võetud tegevusest ka teavitada..
- Üliõpilastel tuleks aidata luua ja alal hoida sidemeid erinevate üliõpilasorganisatsioonidega (nt ELSA).

10. Dokumendi „Õppekavagrupi kvaliteedi hindamine kõrghariduse esimesel ja teisel astmel“ p 41 sätestab, et hindamisnõukogu kinnitab hindamisaruande kolme kuu jooksul pärast selle saamist. Nõukogu kaalub hindamiskomisjoni poolt välja toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning otsustab viia järgmine õppekavagrupi kvaliteedi hindamine läbi kas seitsme, viie või kolme aasta pärast.
11. Nõukogu kaalus punktis 9 toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning leidis, et õppekava, sellel toimuv õpe ning õppealane arendustegevus vastavad nõuetele tingimusel, et kõrgkool kõrvaldab järgmised puudused:
- Vabariigi Valitsuse määruse „Kõrgharidusstandard“ (KHS) § 6 lg 7 p 5 kohaselt *vastab õpingute läbiviimine nõuetele, kui õppetöös vajalikud infotehnoloogilised vahendid ning side siseriiklike ja rahvusvaheliste infovõrkudega on kättesaadavad ning õppekavas olevate õppeainete omandamiseks on olemas vajalikud infokandjad*. Rahvusvahelise äriõiguse õpiressursid on ebapiisavad. Üliõpilastel puudub piisav ligipääs rahvusvahelistele erialastele andmebaasidele (Westlaw, Lexus-Nexus, jne.), õppekirjandusele ja kaasustele.
 - Rahvusvahelise äriõiguse õppekaval kasutatavad õpetamismeetodid ei toeta vajalikul määral õppetöö eesmärkide saavutamist KHS § 6 lg 5 mõttes. Õppetöös tuleks pöörata rohkem tähelepanu õppijakesksele lähenemisele ja nüüdisaegsete õppemeetodite rakendamisele.
 - Kavandatud õpiväljundid ei ole hetkel KHS § 6 lg 3 mõttes piisavalt võrdväärsed ja võrreldavad KHS lisas 1 kirjeldatud kõrgharidustaseme astmete õpiväljunditega, mille järgi peab üliõpilane bakalaureusekraadi saamiseks *omama süsteemset ülevaadet õppesuuna põhimõistetest, teoreetilistest printsiipidest ning uurimismeetoditest, tundma eriala koolkondi, arengusuundi ja aktuaalseid probleeme ning olema suuteline omandatud teadmisi ja oskusi töös rakendada*. Õppekavade liigse sotsiaalteadusliku interdistsiplinaarsuse tõttu ei ole üliõpilastele tagatud kõigi vajalike juriidiliste põhioskuste (sh Eesti ja Soome õiguslaste algteadmiste) omandamine, mis on vajalikud tööturul toimetulekuks.
12. Haldusmenetluse seaduse (HMS) § 53 lg 1 p 2 järgi on *haldusakti kõrvaltingimus haldusakti põhiregulatsiooniga seotud lisakohustus* ja p 3 kohaselt ka *lisatingimus haldusakti põhiregulatsioonist tuleneva õiguse tekkimiseks*. HMS § 53 lg 2 p-d 2 ja 3 sätestavad, et *haldusaktile võib kehtestada kõrvaltingimuse, kui kõrvaltingimusega tuleks haldusakt jätta andmata või kui haldusakti andmine tuleb otsustada halduse kaalutusõiguse alusel*. Nõukogu leidis, et kõrvaltingimusega tuleks järgmine õppekavagrupi kvaliteedihindamine viia läbi vähem kui 7 aasta pärast ning dokumendi „Õppekavagrupi kvaliteedi hindamine kõrghariduse esimesel ja teisel astmel“ punktide 41.1 ja 42 alusel

OTSUSTAS

Kinnitada hindamisaruanne ning viia järgmine Tallinna Ülikooli õiguse õppekavagrupi esimese ja teise õppeastme kvaliteedi hindamine läbi 7 aasta pärast järgmise kõrvaltingimusega:

Tallinna Ülikool esitab hiljemalt kuupäevaks 15.09.2017 punktis 11 kirjeldatud puuduste kõrvaldamise kohta tegevuskava ja –aruande.

Otsus võeti vastu 8 poolthäälega. Vastu 0.

13. Kui Tallinna Ülikool kõrvaltingimust tähtaegselt ei täida, tunnistab Nõukogu hindamisotsuse kehtetuks ja määrab uue õppekavagrupi kvaliteedihindamise tähtaja või kehtestab hindamisotsusele uue kõrvaltingimuse.
14. Nõukogu teeb Tallinna Ülikoolile ettepaneku esitada EKKA-le hiljemalt 15.09.2018 tegevuskava ka aruandes toodud muude parendusvaldkondade ning soovitude arvestamise kohta.
15. Isikul, kes leiab, et otsusega on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, on võimalik esitada vaie EKKA hindamisnõukogule 30 päeva jooksul pärast seda, kui vaide esitaja vaidlustatavast toimingust teada sai või oleks pidanud teada saama. Otsuse kohtulik vaidlustamine on võimalik 30 päeva jooksul alates selle kättetoimetamisest, esitades kaebuse Tallinna Halduskohtu Tallinna kohtumajja halduskohtumenetluse seaduses sätestatud korras.

Tõnu Meidla
Nõukogu esimees

Hillar Bauman
Nõukogu sekretär